

DONALD
TRUMP

NIEKADA
NEPASIDUOKITE!

Kaip didžiausius savo sunkumus
paverčiau sėkme

Su bendraautore Meredith McIver

Turinys

Padėka	13
Įžanga	15
<i>Kaip priimu man sakomą „ne“</i>	
1. Pats sunkiausias mano gyvenimo laikotarpis ir kaip galiausiai nugalėjau	19
<i>Milijardinės skolos</i>	
2. Nesėkmė – ne visam laikui	24
<i>Vientisumas ir menas pakilti iš pelenų</i>	
3. Atrodė, kad realybės šou „Mokinys“ (The Apprentice) – didelė klaida	28
<i>Iš visų patarimų išsirinkite geriausią, o tuomet pasitikėkite nuojauta</i>	
4. Kas tai: laikini nesklandumai ar katastrofa?	33
<i>Būkite pasirengę visiems nenumatytiems atvejams</i>	
5. Aš mėgstu gerą kovą!	39
<i>Apartamentų viešbutis „Trump SoHo“ Niujorke</i>	
6. Prisimenant 2001 m. rugsėjo 11-ąją	46
<i>Jei niekada nepasiduosite, galėsite nuveikti daug gero ir padėti kitiems</i>	
7. Tikėkitės problemų, tuomet jos neužklups jūsų nepasirengusių	50
<i>Kaip man pavyko pastatyti Trumpo bokštą (Trump Tower)</i>	

8.	Dažniausiai užduodami klausimai	56
9.	Kai kita pusė tikisi dvikovos, pasiūlykite partnerystę ..... <i>Trumpo tarptautinis golfo aikštynas</i> (Trump International Golf Links) <i>Škotijoje</i>	62
10.	Atsiskirkite nuo aimanuojančiųjų minios	68
	<i>Galite tapti sėkmingas</i>	
11.	Kartais tenka užgniaužti savimeilę	71
	<i>Trumpo tarptautinis viešbutis ir bokštas</i> (Trump International Hotel & Tower) <i>Niujorke</i>	
12.	Drąsa – tai ne baimės neturėjimas, o sugebėjimas ją nugalėti	77
13.	Dirbkite su užsidegimu – tai vienintelis būdas nuversti kalnus	81
	<i>Trumpo tarptautinio golfo klubo</i> (Trump International Golf Club) <i>statybos</i>	
14.	Jeigu iškyla didelių problemų, pamėginkite jose įžvelgti didelių galimybių	86
	<i>Kaip apleistas kvartalas virto pasaulinio lygio traukos centru</i>	
15.	Būkite smalsūs	94
	<i>Mano auklėtojos laiškas</i>	
16.	Sugebėkite laiku sustoti, kad išvengtumėte nuostolių.....	96
	<i>Oro linijų bendrovė „Trump Shuttle“</i>	
17.	Verslas – tai pasaulio pažinimas	100
18.	Jei manote, kad galite šešerių metų trukmės projektą įgyvendinti per šešis mėnesius, veikiausiai iš tikrųjų galite....	103
	<i>„Wollman“ ledo arena Niujorko centriniame parke</i>	

19. Neleiskite, kad baimė jus sustabdytų, – net prieš milijoninę auditoriją	109
<i>Abejonės neišvengiamai aplankys, netgi jeigu nutarėte žengti tik į priekį</i>	
20. Nebūkite pernelyg dideli rimtuoliai	116
21. Kartais tenka viską pradėti nuo pradžių	119
<i>Dubajus</i>	
22. Kartą pasakiau savo draugui, kad jis tikrų tikriausias nevykėlis	123
<i>Sutelktas dėmesys – didi jėga</i>	
23. Padarykite ką nors naudingo greta esantiems žmonėms	126
<i>Trumpo projektai vandenyno pakrantėje</i>	
24. Ginant vėliavą	129
25. Jeigu sakote kalbą tūkstantinei žmonių auditorijai vilkėdami svetimu švarku, paverskite tai šou dalimi	131
<i>Du nutikimai, įvykę susitikus su žmonėmis</i>	
26. Nebūkite arogantiški. Jei esate įsitikinę, kad negalite kvailai suklysti, tai būtinai suklysite	135
<i>Kaip kuriami nauji Trumpo projektai</i>	
27. Tik Niujorke	142
<i>Šis miestas padeda išspręsti visas problemas ir įveikti visus sunkumus</i>	
28. Kaip įveikti stresą	145
29. Jei mėginsite ką nors pakeisti, būkite pasirengę priešiško bangai	147
<i>„Mar-a-Lago“</i>	

30. Išsiaiškinkite	156
31. Atsikratykite skundikų	159
32. Turėkite kantrybės – gali tekti laukti ir 20 metų, kad pamatytumėte savo darbo rezultatus	161
<i>Vest Saido istorija</i>	
33. Fredo Trumpo keturių žingsnių formulė	167
34. Pokyčių pradžia – pozityvus ir kūrybiškas mąstymas	170
<i>1200 užstatytų butų Sinsinatyje</i>	
35. Kasdien nuverskite kalnus	175
36. Kada jau galima pasigirti? Imkite pavyzdį iš Muhammado Ali ir manęs	177
<i>Žodžiai vs Esmė vs Simpatija</i>	
37. Kaip atrodyčiau nuskustas plikai?	180
<i>„Imtynių manija“</i>	
38. Jeigu jus puola, duokite gražos	183
<i>Knyga ir teismas</i>	
39. Prestižinį turtą glemžiasi vandenynas – ką daryti?	187
<i>Trumpo nacionalinis golfo aikštynas (Trump National Golf Course) Palos Verdes, Kalifornijoje</i>	
40. Mąstykite globaliai	192
41. Ten, kur kiti patiria nesėkmę, jums atsiveria galimybės	195
<i>Volstrito istorija</i>	

A	PRIEDAS	201
	<i>10 svarbiausių Trumpo sėkmės receptų</i>	
B	PRIEDAS	203
	<i>Trumpo derybų taisyklės</i>	
	Apie autorių	207

Kaip priimu man sakomą „ne“

Šios knygos tema artima ir miela mano širdžiai – apie tai, kad niekada nereikia nuleisti rankų, niekada negalima pasiduoti. Turbūt nereikia nė sakyti, kad šioje srityje turiu pakankamai patirties, principas „Niekada nepasiduok!“ man žinomas ne iš nuogirdų. Esu parašęs ne vieną knygą. Šią rašau ne todėl, kad norėčiau užsidirbti. Tiesiog jaučiuosi turįs pakankamai kompetencijos šiuo principu pasidalyti su jumis.

Pirmą kartą garsiai išstartą „ne“ išgirdau XX a. 8-ajame dešimtmetyje, pradėjęs savo projektus Manhatane. Visi vienbalsiai – iš tiesų *vienbalsiai* – tvirtino, kad nekilnojamojo turto verslui dabar yra pats netinkamiausias metas. Netgi tvirtai ant kojų stovintys žmonės pritarė šiai nuomonei. Ir visa, ką jie sakė, buvo grynų gryniausia tiesa. Iš tikrųjų, nekilnojamojo turto rinka išgyveno ne pačius geriausius laikus, niekas negalėjo to paneigti. Negana to, netilo kalbos, kad Niujorką gali ištikti bankrotas. Federalinė vyriausybė įšaldė būsto subsidijas. Iki tol šis miestas gaudavo pinigų į valias, tačiau staiga viskas kažkur pradingo.

Jei būčiau kreipęs dėmesį tik į faktus, kurie anaip tol nebuvo rožinės spalvos, vargu ar būčiau pasiryžęs imtis nekilnojamojo turto verslo. Bet ėmiausi. Kodėl? Todėl, kad žodis „ne“ man visada skamba kaip iššūkis. Esu įsitikinęs, kad labai dažnai tie vadinamieji neįmanomi dalykai tampa įmanomi, jeigu tik

esi pasirengęs labai daug dirbti ir supranti, kad problemos gali virsti galimybėmis. Tuo metu Niujorkas iš tiesų dorojosi su daugeliu problemų, bet aš pamaniau: o galbūt galėčiau ką nors padaryti? Toks požiūris gali suteikti jėgų įveikti kliūtis ir pasiekti sėkmę, net jeigu tai atrodytų beveik neįmanoma. Norėčiau, kad ši knyga jus įkvėptų.

Įkūręs įmonę supratau, kad imdamasis bet kokio projekto neišvengiamai susidursiu su tam tikrų tik tai verslo sričiai būdingų problemų „rinkiniu“, ir išmokau jų tikėtis. Aš jų nebebijojau, nes buvau pasiruošęs. Tai dar viena priežastis, kodėl nusprendžiau parašyti šią knygą: noriu pasakyti, kaip svarbu būti pasirėngus susidurti su problemomis, noriu pamėginti jums padėti jas išspręsti.

Be abejo, visų mūsų patirtys skirtingos, bet aš pats labai daug sužinojau skaitydamas apie kitus žmones ir jų sėkmės istorijas, o įgytas žinias taikiau praktinėje veikloje. Tikiuosi, kad ir jūs taip elgsitės. Mokykitės iš mano problemų ir patirčių – tuomet daug geriau seksis iš anksto numatyti savas problemas ir jas išspręsti. Ir atminkite, kaip aš jas vertinu: kuo didesnė problema, tuo daugiau galimybių pasiekti sėkmės viršūnę.

Tikrai išmokau viena: negalima ilgam nuleisti rankų ir prarasti dvasios tvirtybės. Galima nebent trumpai pabūti nusiminus ar minutėlę kitą pagailėti savęs. Apėmus stresui, mėgstu pažaisti golfą ar tiesiog pamosuoti golfo lazda biure. Bet neigiamos mintys ir jausmai turi būti tik laikina būsena. Jų atsikratyti nėra labai paprasta, todėl reikia nuolat stiprinti savo dvasią. Kituose skyriuose rasite pavyzdžių, kaip susidorojau su negailestingais likimo smūgiais ir didelėmis nesėkmėmis. Be abejo, kai kurie dalykai tiesiog labai erzina, tad paprasčiausiai nesistebėkite ir neteikite jiems pernelyg daug

reikšmės. Mokykitės išvelgti perspektyvą. Perskaitę šią knygą sužinosite, kaip aš to išmokau.

Tik pasitikėdami savimi būsite atsparūs bet kuriems smūgiams ir drąsiai pasitikssite bet kokius sunkumus. Ši knyga padės įgyti pasitikėjimo savimi pagrindus – ir gebėjimą, ir troškimą niekada nepasiduoti!

Iki susitikimo nugalėtojų rate!

DONALDAS TRUMPAS

Pats sunkiausias mano gyvenimo laikotarpis ir kaip galiausiai nugalėjau

---

Milijardinės skolos

Ką darytumėte, kai visas pasaulis rėkia, kad viskas baigta? XX a. paskutiniojo dešimtmečio pradžioje likimas sudavė neįtikėtiną smūgį. Mano pavardė pateko į Gineso rekordų knygą kaip visiško finansinio žlugimo ir kone stebuklingo atsigavimo atvejis, neturintis precedento žmonijos istorijoje. Nemanau, kad norėtumėte išgarsėti tokiu būdu, tačiau patirtis, sukaupta įveikiant finansinius sunkumus, atveria tam tikrą perspektyvą. Šios srities žinios gali praversti kitiems žmonėms.

Būtent patirti milžiniški sunkumai, o ne dalyvavimas realybės šou „Mokinys“ (*The Apprentice*)*, kuriame dalijausi savo verslo

---

* „Mokinys“ (*The Apprentice*) – realybės šou, kurio vedėjas ir vienas iš savininkų buvo Donaldas Trumpas. Šiame šou kaskart dalyvaudavo 17 jaunuolių, turinčių gerą išsilavinimą ir sėkmingai kopiančių karjeros laiptais verslo srityje. Šou dalyviai būdavo suskirstomi į dvi komandas (paprastai vyrų ir moterų). Donaldas Trumpas su pagalbininkais joms pateikdavo įvairių sudėtingų

valdymo metodais, suartino mane su žmonėmis. Nesėkmingai susiklosčius situacijai, dažnai rizikuojame prarasti vienokias ar kitokias pinigų sumas, tačiau suvokimas, kad taip būna, suartina žmones. Nemanau, kad kam nors pavyksta nugyventi gyvenimą be jokių iššūkių ir sunkumų. Antai vienas rašytojas taip rašė apie žmogaus gyvenimo kelią: „Dar nė vienam nepavyko išlikti gyvam.“ Galbūt tai šiek tiek ir persmelkta egzistencializmo dvasios, bet kai skolos siekia milijardus dolerių, gali pradėti mąstyti visai naujomis dimensijomis.

XX a. paskutiniojo dešimtmečio pradžioje patekau į keblią situaciją. Turėjau milijardinių paskolų, kurių negalėjau grąžinti. 975 mln. JAV dolerių paskola buvo paimta su mano asmenine garantija. Atsidūriau ties bankroto riba. Tai neturėtų stebinti, nes mano užmojai visada buvo dideli. Taigi ir šiuo atveju svaiginantis pakilimas negalėjo baigtis paprasčiausiu kritimu. Kuo aukščiau kyli, tuo skaudžiau krinti. Kritau iš labai didelio aukščio. Bankai mane „medžiojo“. Daugelis žmonių manęs vengė. Prasidėjo recesija, ir nekilnojamojo turto rinkos paprasčiausiai beveik neliko.

Tai buvo anaipatol ne pats geriausias scenarijus.

1991 m. kovą du didžiausi šalies laikraščiai, „Wall Street Journal“ ir „New York Times“, pirmuosiuose puslapiuose – tą pačią dieną! – išspausdino straipsnius, kuriuose išsamiai aprašė

---

darbinių užduočių, kurias privaloma atlikti ne ilgiau kaip per pusantros paros. Visos užduotys parenkamos iš įvairių verslo sričių ir stambių veikiančių įmonių, o iš dalyvių reikalaujama greitai orientuotis nepažįstamoje verslo srityje ir parodyti rezultatą, pvz., atidaryti restoraną ir aptarnauti jo klientus, parengti reklamos kampanijos programą ir pan. Įvykdžius užduotis, skelbiama, kuri komanda nugalėjo. Prasčiausiai pasirodęs pralaimėjęsios komandos dalyvis iškrinta iš šou, kai Trumpas ištaria garsiąją frazę „Tu atleistas!“. Taip per kelias savaites lieka tik vienas dalyvis; jis skelbiamas nugalėtoju ir įdarbinamas vadybininku Donaldo Trumpo įmonėje. *(Čia ir toliau vertėjos pastabos)*

mano keblią situaciją ir bet kurią akimirką galinčią ištikti visišką finansinę pražūtį. Radijo stotys akimirksniu pasigavo šią istoriją, ir mano imperijos žlugimas tapo svarbiausia naujiena visame pasaulyje. Visi buvo įsitikinę, kad man galas. Iš tiesų, tai būtų buvusi pritrenkianti naujiena, tik bėda, kad tai buvau aš.

Tai buvo sunkiausias mano gyvenimo etapas. Net biuro telefonas nebeskambėjo, nors anksčiau to niekada nėra buvę. Tad turėjau daug gražaus laiko ramiai viską apgalvoti ir objektyviai įvertinti situaciją. Supratau, jog iš dalies pats esu kaltas, kad atsidūriau tokioje situacijoje. Pamiršau savo tikslą ir įtikėjau žiniasklaidos istorijomis, esą aš, kaip tas Frigijos karalius Midas, prie ko tik prisiliečiu versle, viską paverčiu auksu. Tokios istorijos glostė savimeilę, kitaip tariant, tapau labai patenkintas savimi. Savo energijos ir impulso veikti nenukreipiau ten, kur reikėjo, kad verslas sektųsi.

Tačiau net į galvą neatėjo, kad galėčiau *pasiduoti*. Nė sekundės apie tai negalvojau. Ir tikriausiai kaip tik šitai labiausiai suglumino mano kritikus. Jie mėgino mane perverti špagomis, bet poveikis buvo priešingas – tai tik paskatino ir sutvirtino mano ryžtą sugrįžti į verslą kaip nugalėtojai – ir su dar didesniais užmojais.

Žinojau, kad tik labai užsispyręs, būdamas atkaklus, sugebėdamas išsaugoti savo pozicijas ir niekada nepasiduoti, neatsisakydamas savo tikslo galėsiu įrodyti, kad jie neteisūs. Per trumpą laiką tapau daug stipresnis. Niekam nelinkėčiau patirti tokio spaudimo, bet žinau, kad ištikus nesėkmei tikriausiai pati geriausia strategija – tiesiog nepasiduoti.

Kas man suteikė jėgų atsilaikyti? Nesu tikras, bet veikiausiai pasaulio spauda, paskubėjusi įrašyti mane į „buvusiųjų“ arba „išmestų į krantą“ žmonių gretas. Tuomet supratau, kad problemos

dažnai tėra paslėptos galimybės. Ir, nepatikėsite, savo situaciją pradėjau vertinti kaip palankią galimybę. Turėjau puikią progą parodyti spaudai, savo kritikams ir priešams, kad esu jėga, su kuria reikia skaitytis, o mano ankstesnė sėkmė nėra nei trumpalaikė, nei atsitiktinė. Tai svaiginanti paskata, tai – pozityvus požiūris į situaciją.

Šitai ir buvo lūžio taškas, kurį nulėmė mano paties elgesys. Mano ekonomistai iki šiol atsimena tą vėlų vakarą, kai visi pervargę sėdėjo konferencijų salėje. Staiga įėjęs į salę ėmiau kalbėti apie naujus projektus. Kalbėjau apie daugybę projektų, apie didelius sandorius. Buvau puikiai nusiteikęs, mūsų laukiančius darbus nušviečiau labai vaizdingai ir optimistiškai. Jie pagalvojo, kad kraustausi iš proto ar dėl įtampos man prasidėjo haliucinacijos. Bet aš tiksliai žinojau, kad atėjo laikas judėti į priekį. Ne, nemėginau norima pateikti kaip esama – tiesiog buvau pasirengęs veikti. „Visi finansiniai sunkumai netrukus bus praeitis!“ – sakiau jiems. Ir pats tuo tikėjau.

Kaip paaiškėjo, iš tiesų tai ir buvo lūžio akimirka. Nuo to momento nusprendėme visą dėmesį sutelkti ne į problemą, o į jos sprendimą. Tai dar viena svarbi pamoka: *Sutelkite dėmesį į sprendimą, o ne į problemą!*

Keista, bet vertindamas retrospektyviai esu įsitikinęs, kad kaip tik tai, jog atsidūriau ant bedugnės krašto, man padėjo tapti dar sėkmingesniu verslininku ir neabejotinai sėkmingesniu antrepneriu. Kad nebūčiau palaidotas gyvas, teko ieškoti originalių sprendimo būdų. Dabar norėčiau pasakyti, kas man padėjo atsilaikyti, – pozityvus mąstymas. Patikėkite, tai veikia. Šis principas atvedė mane ten, kur esu dabar, – o esu kur kas turtingesnis ir kur kas sėkmingesnis, nei buvau iki XX a. paskutiniajame dešimtmetyje mane ištikusios krizės.

Ar kada nors maniau, kad būsiu įrašytas į Gineso rekordų knygą? Ne. Tačiau mano pavardė šioje knygoje yra, ir būtent dėl tuomet mane ištikusios krizės. Didžiuojuosi tuo. Nepalankios situacijos kartais gali mums pagelbėti. Leiskite joms veikti jūsų naudai.

TRUMPO PAMOKOS

VISKAS JŪSŲ PAČIŲ RANKOSE

Sėkmė labai priklauso nuo to, kaip sugebate susidoroti su stresu. Gyvenime gali pasitaikyti (ir pasitaiko) labai sunkių akimirų, bet nėra padėties be išeities. Ir jūs tikrai galite ją rasti. Įsivaizduokite, kad esate nugalėtojas, ir susitelkite į tai, o ne į abejones bei baimes. Koncentruokitės į objektyvias įžvalgas ir sprendimus. Stresas ir spaudimas gali sumažėti ir net visai išnykti, jeigu su juo dorositės pozityviai nusiteikę. Netgi jeigu dar nesijaučiate galintis tapti nugalėtoju, elkitės taip, lyg jau būtumėte nugalėtojas. Tai padeda!